

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 86/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. J., D., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 17/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. októbra 2009 doručená sťažnosť J. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 17/08.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že 10. decembra 2007 podal na Krajskom súde v Banskej Bystrici „... ako vecne a miestne nepríslušnom súde...“ návrh na vydanie platobného rozkazu. Jeho návrh bol postúpený okresnému súdu, kde je vec vedená pod sp. zn. 12 C 17/08. V predmetnom konaní bola posledná korešpondencia vykonaná 28. februára 2008 a od tejto doby okresný súd žiadnym relevantným spôsobom nekonal.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd nekonal efektívne v zmysle základných princípov ústavy a právnych predpisov Slovenskej republiky a poukazuje na skutočnosť, že „... Reálna súdna ochrana znamená odstránenie stavu právnej neistoty, čo je možné dosiahnuť len aktívnou činnosťou súdu zavŕšenou právoplatným rozhodnutím vo veci. ... Zároveň je potrebné uviesť do pozornosti ústavného súdu, že po zohľadnení skutkového stavu veci a platnej právnej úpravy relevantnej pre rozhodnutie možno konštatovať, že jednoznačne ide o jednoduchú vec čo po právnej stránke ako aj skutkového základu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti mám za to, že Okresný súd Zvolen vo veci riadne nekonal, čím došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov...“.

Z prílohy sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 5. októbra 2009 podal sťažnosť predsedovi okresného súdu na prieťahy v napadnutom konaní.

S poukazom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Zvolen vedeným pod sp. zn. 12 C 17/08 porušené bolo.

Okresnému súdu... prikazuje konať, tak aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 132 775.67 €..., ktoré je okresný súd... povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

Ako aj trovy vzniknuté s podaním žaloby na ústavný súd... 300 €...“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 12 C 17/08.

Podľa zistení ústavného súdu podanie sťažovateľa z 10. decembra 2007 bolo uznesením okresného súdu č. k. 12 C 17/08-29 zo 16. apríla 2008 odmietnuté z dôvodu nedoplnenia požadovaných náležitostí. Uznesenie súdu bolo sťažovateľovi doručované formou doporučenej zásielky do vlastných rúk. Keďže sťažovateľ uznesenie v odbernej lehote na pošte neprebral, okresný súd uplatnil fikciu doručenia tak, ako to ustanovuje § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Takto bol za deň doručenia zásielky stanovený 25. apríl 2008. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 13. mája 2008.

1. Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty na včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa sťažovateľ „dozvedel“ o zbytočných prietáhoch, teda o „inom zásahu“ okresného súdu, ktorého označil za účastníka tohto konania. Uznesenie o odmietnutí podania nadobudlo právoplatnosť 13. mája 2008. Pretože predmetná sťažnosť bola podaná ústavnému súdu v čase (23. októbra 2009), keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3

zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

2. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde právoplatne skončené 13. mája 2008. Sťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou až podaním z 23. októbra 2009, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Ústavný súd napokon poukazuje aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého je v súlade s praxou ústavného súdu preskúmavať podobné sťažnosti, iba ak napadnuté konanie stále prebieha (prípád Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05, 3. marec 2009).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej ústavnej sťažnosti aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2010